

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 34/15
Λουξεμβούργο, 19 Μαρτίου 2015

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στην υπόθεση C-153/14
Κ και Α

Κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέα Kokott, η οικογενειακή επανένωση συζύγων υπηκόων τρίτων χωρών δύναται καταρχήν να εξαρτηθεί από την επιτυχή συμμετοχή του συζύγου που επιθυμεί να εισέλθει στο οικείο κράτος μέλος σε εξέταση σχετική με τη γλώσσα και τον πολιτισμό του

Εντούτοις θα πρέπει να είναι δυνατή η απαλλαγή από την εξέταση εάν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η υποχρέωση εξετάσεως δεν είναι εύλογη ή εάν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, ενώ και το κόστος της εξετάσεως δεν πρέπει να είναι τόσο υψηλό ώστε να αποτελεί εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος οικογενειακής επανενώσεως

Για την οικογενειακή επανένωση συζύγων υπηκόων τρίτων χωρών στις Κάτω Χώρες απαιτείται από τον σύζυγο που επιθυμεί να εισέλθει στη χώρα να υποβληθεί πριν από την άφιξή του σε εξετάσεις κοινωνικοπολιτικής ενσωματώσεως προκειμένου να αποδείξει ότι κατέχει βασικές ικανότητες¹ στην ολλανδική γλώσσα και βασική γνώση του πολιτισμού της χώρας². Σκοπός των εξετάσεων είναι η βελτίωση της θέσεως των ενδιαφερομένων στις Κάτω Χώρες κατά την άφιξή τους και ως εκ τούτου η προαγωγή της ενσωματώσεώς τους στην ολλανδική κοινωνία. Σε περίπτωση σοβαρής πνευματικής ή σωματικής αναπηρίας, καθώς και σε περίπτωση αντίξοων συνθηκών³, είναι δυνατή η χορήγηση απαλλαγής. Επίσης απαλλάσσονται οι υπήκοοι ορισμένων τρίτων χωρών, όπως των ΗΠΑ και του Καναδά. Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχει μόνο όποιος καταβάλλει τα τέλη εξετάσεως ύψους 350 ευρώ. Σε περίπτωση επαναλήψεως της εξετάσεως καταβάλλεται εκ νέου το προβλεπόμενο τέλος. Για την προετοιμασία των υποψηφίων για τις εξετάσεις οι Κάτω Χώρες προσφέρουν ένα πακέτο εκμάθησης άνευ διδασκάλου σε 18 γλώσσες, το οποίο κοστίζει 110 ευρώ.

Το Raad van State των Κάτω Χωρών ζητεί να μάθει αν οι εν λόγω εξετάσεις κοινωνικοπολιτικής ενσωματώσεως συμβιβάζονται με την οδηγία για την οικογενειακή επανένωση⁴, η οποία υπό τον τίτλο «Απαιτήσεις ασκήσεως του δικαιώματος οικογενειακής επανενώσεως» επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν από τους υπηκόους τρίτων χωρών να συμμορφωθούν προς μέτρα ενσωματώσεως. Το Raad van State καλείται να κρίνει τις υποθέσεις μιας Αζέρας και μιας Νιγηριανής υπηκόου οι οποίες επιθυμούν να ακολουθήσουν τους συζύγους τους, επίσης υπηκόους τρίτων χωρών, στις Κάτω Χώρες. Αμφότερες επικαλέστηκαν σωματικά ή/και ψυχολογικά προβλήματα προκειμένου να απαλλαγούν από τις εξετάσεις. Ωστόσο, οι αιτήσεις τους απορρίφθηκαν από την αρμόδια αρχή, η οποία έκρινε ότι τα προβλήματα αυτά δεν είναι αρκετά σοβαρά.

Στις σημερινές προτάσεις της η γενική εισαγγελέα υποστηρίζει ότι οι εν λόγω **εξετάσεις κοινωνικοπολιτικής ενσωματώσεως** αποτελούν ένα **καταρχήν θεμιτό μέτρο ενσωματώσεως** κατά την έννοια της οδηγίας.

¹ Επίπεδο A1 (βασικός χρήστης) του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις σύγχρονες ξένες γλώσσες.

² Ερωτάται, για παράδειγμα, αν στις Κάτω Χώρες οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν τα ίδια δικαιώματα, αν οι Κάτω Χώρες έχουν κατοχυρώσει τον διαχωρισμό κράτους και εκκλησίας και σε ποια ηλικία τα παιδιά φοιτούν υποχρεωτικά στο σχολείο.

³ Συγκεκριμένα, εάν εξαιτίας ειδικών περιστάσεων που αφορούν το πρόσωπό του ο ενδιαφερόμενος δεν είναι σε θέση να πετύχει στις εξετάσεις και αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει κάθε ευλόγως αναμενόμενη από αυτόν προσπάθεια προκειμένου να πετύχει στις εξετάσεις.

⁴ Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΕΕ L 251, σ. 12).

Κατά την άποψή της, η εκμάθηση της εθνικής γλώσσας αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ενσωμάτωση. Η γνώση της γλώσσας δεν βελτιώνει μόνο τις προοπτικές του υπηκόου τρίτης χώρας στην αγορά εργασίας, αλλά και του επιτρέπει να ενεργεί αυτόνομα για την αναζήτηση βοήθειας στην χώρα υποδοχής σε περίπτωση ανάγκης. Επίσης, η απόκτηση βασικών γνώσεων για τον πολιτισμό διευκολύνει την εξοικείωση του προσώπου που εισέρχεται στη χώρα με θεμελιώδεις κανόνες συμβιώσεως, γεγονός που μπορεί να αποτρέψει παρεξηγήσεις και νομικές παραβάσεις. Καθόσον σκοπός των Κάτω Χωρών είναι να συμβάλλουν στην βελτίωση της καταστάσεως των ενδιαφερομένων κατά την άφιξή τους στη χώρα, η κατάρτισή τους μετά την άφιξη δεν θα ήταν εξίσου αποτελεσματική. Οι εξετάσεις κοινωνικοπολιτικής ενσωματώσεως είναι επίσης κατάλληλες, ιδίως καθόσον ζητούνται μόνο βασικές γλωσσικές ικανότητες οι οποίες κατά κανόνα αποκτώνται εύκολα. Εξάλλου, η απαλλαγή των υπηκόων ορισμένων τρίτων χωρών δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι η ρύθμιση των Κάτω Χωρών είναι ανακόλουθη, καθόσον η οδηγία επιτρέπει την προνομιακή μεταχείριση βάσει διμερών συμφωνιών.

Ωστόσο, κατά τη γενική εισαγγελία, η ρύθμιση των Κάτω Χωρών είναι **δυσανάλογη και δεν συμβιβάζεται με την οδηγία εάν υποχρέωση υποβολής στις εξετάσεις υπάρχει ακόμη και σε περιπτώσεις στις οποίες, λαμβανομένης υπόψη της ατομικής καταστάσεως του προσώπου που επιθυμεί να εισέλθει στη χώρα στο πλαίσιο ασκήσεως του δικαιώματος οικογενειακής επανενώσεως, δεν είναι εύλογα αναμενόμενη η εκπλήρωσή της ή εάν λόγω των ειδικών περιστάσεων της εκάστοτε περιπτώσεως συντρέχουν λόγοι που επιβάλλουν τη χορήγηση αδειάς επανενώσεως.**

Η σχετική εκτίμηση, και ιδίως η εξέταση του κατά πόσον η ρήτρα εξαιρέσεως ειδικών περιπτώσεων επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εν λόγω απαιτήσεις, απόκειται στο Raad van State. Στο πλαίσιο της εξετάσεως του ευλόγως αναμενόμενου, σημασία μπορεί να έχουν, εκτός από την κατάσταση της υγείας του ενδιαφερομένου, τις γνωστικές του δεξιότητες και το μορφωτικό του επίπεδο, και άλλοι παράγοντες, όπως η διαθεσιμότητα κατανοητού από τον εκάστοτε ενδιαφερόμενο υλικού προετοιμασίας, το ποσό που πρέπει να καταβληθεί και η χρονική επιβάρυνση. Ως εκ τούτου, δεν είναι αυτονόητη η προσδοκία ότι ο ενδιαφερόμενος που δεν γνωρίζει καμία από τις 18 γλώσσες στις οποίες διατίθεται το υλικό προετοιμασίας άνευ διδασκάλου θα μάθει προηγουμένως μία από τις γλώσσες εκπαίδευσης προκειμένου, στη συνέχεια, να τη χρησιμοποιήσει για την προετοιμασία του για τις εξετάσεις.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη γενική εισαγγελία Kokott, **εθνική ρύθμιση η οποία εξαρτά τη συμμετοχή σε εξετάσεις κοινωνικοπολιτικής ενσωματώσεως όπως οι επίμαχες από την καταβολή τελών αντιβαίνει στην οδηγία, εάν τα τέλη αυτά και η είσπραξή τους είναι ικανά να αποτελέσουν εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος οικογενειακής επανενώσεως από όσους το επιθυμούν.**

Η γενική εισαγγελέας εκτιμά ότι στην υπό κρίση περίπτωση είναι υπαρκτός ο κίνδυνος αυτός. Με βάση το κατά κεφαλήν εισόδημα, τέλη ύψους 350 ευρώ ενδέχεται να συνεπάγονται σημαντική οικονομική επιβάρυνση για άτομα προερχόμενα από πολλά μέρη του κόσμου. Ως εκ τούτου δεν αποκλείεται σε μεμονωμένες περιπτώσεις να αποτελούν δυσανάλογο εμπόδιο το οποίο είναι αντίθετο προς τον σκοπό της οδηγίας και υποσκάπτει την πρακτική της αποτελεσματικότητας, αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι τα τέλη συμμετοχής πρέπει να καταβάλλονται σε κάθε νέα προσπάθεια. Το πρόβλημα αυτό θα μπορούσε να αντιμετωπισθεί με τη θέσπιση μέτρων για την **απαλλαγή από τα τέλη ή την αναβολή της καταβολής τους.** Αν και κατά πόσον κάτι τέτοιο είναι εφικτό με βάση το δίκαιο των Κάτω Χωρών, αυτό θα το κρίνει το αιτούν Raad van State.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του

Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582